

ARTYKUŁY

Jerzy Duma

Instytut Slawistyki PAN, Warszawa

e-mail: jerzy.duma@wp.pl

Nazwy rzek *Świna, Ina, Jana* – w poszukiwaniu źródłosłowu

Names of rivers *Świna, Ina, Jana* – origin and meaning

The names of rivers *Świna, Ina, Jana* are discussed in the article

Słowa kluczowe: onomastyka, nazwy rzek *Świna, Ina, Jana*

Key words: onomastics, names of rivers *Świna, Ina, Jana*

Jedno z ramion Odry koło miejscowości Świnoujście nosi obecnie nazwę *Świna* (w zapisach: *Szvvine* 1182, *Zwina* 1186, *Czwinam* 1281, *Zuinam* 1295, *Swjnam* 1303 itp. Pom. 124–125). Zwykle przez slawistów łączona jest ona z ap. *świnia* – co mogło być uzasadniane działalnością hodowlaną człowieka prowadzoną na obszarze rozlewisk i łąk nadrzecznych. Nazwie rzeki towarzyszy później notowana nazwa miejscowości *Neue Stadt Swinamünde* 1780 (Świnoujście) HE IV 100. W tym krótkim studium postaram się przedstawić jeszcze jedną propozycję odczytania nazwy tej rzeki w kontekście innych, przedśłowiańskich – moim zdaniem – hydronimów.

Rozpatrywanie etymologii nazwy rzeki *Świna* i nazw rzek *Ina, Jana* było zwykle przeprowadzane oddzielnie. Każda z wymienionych nazw ma również wiele wyjaśnień: od rodzimych, słowiańskich, po indoeuropejskie. Zbigniew Babik (333–334; 402–403; 585–586) nazwy rzek *Ina, Jana* i *Świna* łączył kolejno: z hipotetycznym słowiańskim apelatywem **inǝ* ‘szron’, z n.os. *Jan* i z przymiotnikiem odmiany prostej od *świnia*.

Sam słowiański wyraz *świnia* ma złożoną historię i skomplikowaną budowę słotwórczą. Jest bowiem urzeczownikowionym przymiotnikiem relacyjnym z suf. **-in-* od pie. rdzenia na stopniu zanikowym wokalizmu **suH-s*, G.sg. **suH-és/-ós* ‘maciora’ > ‘świnia’, n.agt. ‘rodząca’, który ma odniesienie do pierwiastka na stopniu pełnym wokalizmu **seuH-* ‘rodzić, wydawać na świat’ Smoczyński 281 (przy hasle *kiaũlē* ‘świnia’), por. też

na stopniu zanikowym wokalizmu łac. *sūs, sūis* ‘świnia’. Forma przymiotnika relacyjnego rekonstruowana jest jako **su-iHnó-* (ps. *svinŭ* Smoczyński 281 ‘należący do świni, świński’, scs. *svinŭ* Boryś 623, fem. **svina* (adi. odmiany prostej fem.), rozszerzone suf. **-bjī* fem. ze zmienioną później końcówką na *-‘a*)¹. Derywacja paradygmatyczna końcówką *-a* we współczesnej nazwie rzeki jest zapewne późniejsza, rekonstruowana.

Analogie do tego hydronimu można znaleźć w dorzeczu Wisłoka w postaci zapisu n.rz. *Suina* 1373 HE III 78, *Świnobródka* (*Świnia*) HE XIX 192–193 (w dorzeczu Supraśli→Narew), *Świnika* ramię Wieprza i dwa dopływy tej rzeki HE VI 39–40 oraz inne, zwykle późno datowane nazwy rzek nawiązujące do tego apelatywu.

Mikołaj Rudnicki w n.rz. *Świna* rekonstruował pie. rdzeń **suej̥d-/*uej̥d-/*uid-* ‘błyszczeć’ (Rudnicki I 224)². Przy takim ujęciu należy założyć uproszczenie końcowego rdzennego **-d-* przed sufiksalnym **-n-* (czyli grupę **-dn- > -n-*). Od tej samej podstawy n.rz. *Świder* (*Swider* 1416/1456, *Sweder* 1417–1429) Babik 277–279 z suf. **-r-*, przed którym wstawne *e*, jak w gw. *wiater* od *Tater*.

Wolfgang P. Schmid widzi tutaj rdzeń pie. **suu-*, co jest stopniem zanikowym wokalizmu, obocznym do **sau-*, tkwiącym także w n.rz. *Sawa*. W tej interpretacji rdzeń **suu-* w hydronimie *Świna* rozszerzony został sufiksem **-einā* Schmid 67. Jest to do pewnego stopnia przekonujące, choć należy wyjaśnić nietypowe alternacje wokalizmu praindoeuropejskiego rdzenia *uu* : *aw*. Dla n. rz. *Sawa* rekonstruowany pierwiastek jest bowiem na wydłużonym stopniu wokalizmu **ō* w pie. rdzeniu na stopniu pełnym (SP): **souh₁-* obocznym do **seuh₁-* o znaczeniu ‘wyływać, poruszać się’ Greulle 463, czemu na stopniu zanikowym (SZ) odpowiada **ū* przed spółgłoską (por. n.rz. *Sauer* < **sūro-* < **suh₁-ró-* Greulle 463) lub **ū* przed samogłoską

¹ Por. np. niem. hydronim *Sau-bach* Greulle 463 < ahd. *sū* ‘dzika i domowa świnia’ ze zmianą **ū > au* w wygłosie lub przed spółgłoską. W słowiańskim przymiotniku z suf. **-in-* (< **-iHn-*) następuje przed samogłoską zanik rdzennej spółgłoski laryngalnej. W tej pozycji **sv-* kontynuuje dawną część rdzenia, w którym krótka samogłoska **(s)ū-* przed samogłoską (V), a więc **ūV* zmienia się w *vV*. Po tej zmianie – z punktu widzenia rozwoju fonetycznego – nie da się całkowicie wykluczyć związku nazwy rzeki z przymiotnikiem *swin-a* ‘należąca do świni’.

² Taki rdzeń rekonstruowany jest dla praindoeuropejszczyzny w postaci **kuej̥t-/*kuj̥t-/*kūit-/*kūit-* ‘świecić, błyszczeć’. Znajduje on swe satemowe kontynuanty w pol. *świt*, *świat-ło* i kentumowe w pol. *kwiat*, por. też buł. *уѡѡму* < **kvb̥t-itō* ‘kwitnie’, pol. gw. *kwści* ‘kwitnie – o zbożu’. W przykładzie bułgarskim palatalizacja druga **k > c* nastąpiła pod wpływem analogii do stopnia pełnego w *уѡѡм* ‘kolor, kwiat’. Por. też lit. *švisti* ‘rozjaśnić się, rozednieć’ na SZ. Z polskich rzek por. też nazwę *Gwda* : **kūit-/*kūid-* ‘błyszczeć, lśnić’ oraz ap. *gwiazda* ‘błyszcząca’ < **kuj̥t/d-deh₂* z dysmiliacją i udźwięcznieniem **-t(d)d- > -sd- > -zd-*, por. lit. z dostawionym *g* w *žvaigždė* ‘gwiazda’ Smoczyński 794.

(przed którą bez śladu zanika spółgłoska laryngalna) – w tym wypadku przed samogłoską w sufiksie **-einā*.

Większość ze wskazanych wyżej etymologii jest z punktu widzenia rozwoju fonetycznego na tyle spójna, że trudno je zupełnie odrzucić. Jednak prawdziwa motywacja nazewnictwa hydronimu *Świna* – pomijając wtórne, czasami niesystemowe przekształcenia fonetyczne, jakie dotyczą różne nazwy własne w trakcie ich ewolucji³ oraz ewentualne ich asocjacje do różnych apelatywów – może być w końcu tylko jedna – tzn. taka, jaka istniała w momencie kreacji.

Przedstawione wyżej etymologiczne objaśnienia nazwy rzeki *Świna* nie zamykają bowiem innych możliwości interpretacyjnych. Jedną z nich – wiążącą nazwę rzeki *Świna* z nazwami rzek *Ina* i *Jana* chciałbym w tym artykule przedstawić. Zastanawiam się nad możliwością odczytania n.rz. *Świna* jako dawnego złożenia zawierającego w pierwszej części archaiczny przymiotnik, który na pełnym stopniu wokalizmu miał pie. postać **h₁seu-* ‘dobry’⁴, zaś tu na stopniu zanikowym tego wokalizmu przyjmował formę **h₁su-*. W tej właśnie formie zredukowanego wokalizmu jest on znany w niektórych złożonych słowiańskich imionach życzeniowych typu *Zdzisław*, *Zbigniew* (< **sō-* ‘dobrze’⁵ + **dē-* ‘czynić, działać’⁶ + **slav-* ‘sławie’⁷; **sō-* ‘dobrze’ + **by* ‘być, trwać’⁸ + **gněv-* ‘w gniewie’⁹) i in. oraz w apelatywie *świadek*

³ Por. np. współczesne gwarowe przekształcenie n.m. *Grzebowilk* na *Grzebolek*, do *Grzebolka*, w *Grzebolku* (koło Mińska Mazowieckiego) – zasłyszane od miejscowej informatorki. Takich gwarowych form nie notuje słownik NMP III 417. Wynikają one z dostosowania rzadkiej dwuczłonowej nazwy miejscowości do licznych apelatywów i nazw z suf. *-ek*.

⁴ Por. *ewangelia* ‘dobre przesłanie’, gdzie w pierwszej części złożenia gr. *ev-* ‘dobry’ z zanikiem nagłosowej grupy spółgłosek **h₁s-*.

⁵ Pie. rdzeń na stopniu zanikowym **h₁su-* ‘dobry’ z redukcją nagłosowej grupy spółgłosek **h₁s-* > *s-* oraz zmianą **ū > ǔ*.

⁶ Pie. rdzeń na stopniu pełnym **deh₁-* ‘czynić’.

⁷ Pie. rdzeń **k₁leu-*/**k₁lou-* ‘głosić’.

⁸ Pie. rdzeń **b^huh₂-*: **b^heuh₂-*/**b^houh₂-* ‘być, zabawić’ – forma *bawić* ‘przebywać’ w języku polskim ze wzdłużonym wokalizmem rdzennym na stopniu *o* w apofonii ilościowej.

⁹ Niejasne, zapewne słowiańska innowacja związana z przekształconym pie. rdzeniem **d^heg^{uh}-* ‘palić’ (zachowanym w **degōb* ‘dziegieć, smoła brzoza’ SP. III 34–35), a zmienionym drogą upodobnienia spółgłosek na nowszy słowiański **g^{uh}eg^{uh}-*. por. scs. *žešti* < **žegti*, **žego* ‘żec, palić, zapalać’. Rdzeń ten na hipotetycznym stopniu zanikowym wokalizmu dał **g^{uh}g^{uh}-*. Geminata uproszczona została na ***g^{uh}-* i efemerycznie na ***g^{uh}-*, co z kolei rozszerzone zostało sufiksalem **-n-* w polskim *gniew* ‘zapalić się, wzburzyć, zapłonąć’: por. na stopniu pełnym pol. *żgać* < **žg-a-ti* Boryś 754, *podżegać* i *zgaga* Boryś 754, 737. Od SZ słownik (SP. VII 178–179) podaje rekonstruowane formy: **gnětiti* ‘rozniecać, rozpalać’ oraz **znějjo*, **znbjati* ‘tłęć, słabo się palić, bez płomienia żarzyć’. Od tegoż stopnia zanikowego ***g^{uh}-* pochodzą też inne derywaty na różnych stopniach wokalizmu, z których można przytoczyć pol. *gorzeć* < **gorěti*, *grzać* < **grějati*, *nagar* i *żar* < pie. **g^{uh}(g^{uh})-erH-* / **g^{uh}(g^{uh})-orH-* / **g^{uh}(g^{uh})-rH-*, por. również **gr_n-* w pol. *garnek* < **g^{uh}r_nH-n-* ‘naczynie składane na palenisku dla warzenia

< *sō ‘dobrze’ + *uoid- ‘wiedzieć, widzieć’ Boryś 692 (z późniejszym sufiksem *-ūkū > *-ōkō)¹⁰, w dawnym złożeniu *zdrowie* < *sū- ‘dobry’ i *dory- : *deru- ‘drzewo’ (Boryś 736) : *dru- (Smoczyński 103).

Interpretacje nawiązujące do rdzeni indoeuropejskich znajdujemy u J. Rozwadowskiego, W.P. Schmida, J. Udolpha i innych autorów¹¹. Już w ujęciu Jürgena Udolpha widać próbę łączenia nazw rzek *Ina* (w zapisach: *Yna* 1220, *Ine* itp. HE IV 30–31) oraz *Jana* grupującą te hydronimy wokół wspólnego pie. rdzenia, choć na różnych stopniach jego wokalizmu i z różnymi rozszerzeniami sufiksalnymi: *Ina* na stopniu pełnym *ei- ‘iść’ (s. 125) i *Jana* na stopniu zanikowym rozszerzonym sufiksem: *(i)ā- (s. 128) (por. dalej z wtórnym pełnym wokalizmem rdzenia na stopniu o w pol. *jechać*, *jazda* zob. przyp. 13). Nazwa rzeki *Jana* ma sufiks na stopniu pełnym wokalizmu *-eh₂- i następny sufiks na stopniu zanikowym *-n-. Od średniowiecza rzeka ma poświęcenia: *Jana* 1274, *Janam* 1276, później od XIX w.: *Jonka*, *Janka* Pom. 44 (rozszerzona późniejszym sufiksem deminutywnym -ka, który stał się dla większości nazw małych rzek polskich sufiksem strukturalnym)¹².

Rekonstrukcja starszych form prowadzi do pie. *h₁éi-n-eh₂ dla n.rz. *Ina* ze znaczeniem ‘poruszająca się, idąca’ oraz dla rzeki *Jana* do formy derywowanej od stopnia zanikowego *h₁i-eh₂-n-eh₂ z odtwarzanym znaczeniem *(rzeka) stale, szybko się poruszająca, jadąca’. W tej drugiej nazwie przed samogłoską sufiksálną *-e(h₂)+(C) > ā nagłosowe rdzenne *i (< *h₁i) zmienia się w *jotę*.

W tej interpretacji wszystkie trzy hydronimy *Inę*, *Janę* i *Świnę* łączę z tym właśnie praindoeuropejskim pierwiastkiem, występującym również w apelatywach na różnych stopniach wokalizmu i w zróżnicowanym kontekście morfologicznym, tzn. w związku z pie. rdzeniem *h₁éi- : *h₁i- ‘iść, poruszać się’ Smoczyński 145, por. pol. *iść* < scs. *iti*, *idō* ‘iść, idę’ Boryś 200, lit. *eīti* ‘ts.’ Smoczyński 144. Na stopniu zanikowym wokalizmu (SZ) ten sam rdzeń miał postać *h₁i- rozszerzony iteratywnym sufiksem *-eh₂-, por. ps. *ja-ti, lit. *jóti* (< *h₁i-eh₂-ti) ‘jechać’, zaś na wtórnym stopniu pełnym z samogłoską o mamy pol. *ja-zda* (< ps. *jē-s-da < pie. *h₁oi-s-deh₂)

strawy’, por. Boryś 156, który zestawia z łac. *fornus*/ *furnus* ‘piec’ i in. Ilość derywatów nie dziwi, bo ogień i palenie były związane z podstawowymi czynnościami życiowymi ludzi.

¹⁰ Pie. rdzeń *uoid- ‘wiedzieć’ jest apofoniczny do *ueid- ‘widzieć’, por. lot. *vidēt* ‘widzieć’, lit. *véidas* ‘twarz, oblicze’ oraz lit. *voidyti* ‘pokazywać się w domu, odwiedzać’ Smoczyński 711, 727.

¹¹ J. Rozwadowski: *Studia nad nazwami wód słowiańskich*. Kraków 1948; W.P. Schmid: *Der Begriff „Alteuropa“ und die Gewässernamen in Polen*. „Onomastica” 1982, 27, s. 55–69; J. Udolph: *Die Stellung der Gewässernamen Polens innerhalb der alteuropäischen Hydronymie*. Heidelberg 1990; tenże: *Namenkundliche Studien zum Germanenproblem*. Berlin–New York 1994.

¹² Por. J. Duma, E. Rzetelska-Feleszko: *Badanie nazw rzecznych Pomorza i Wielkopolski metodą kartograficzną*. „Onomastica” 1980, XXV, s. 11–27.

i *je-chać* (< ps. **jě-x-a-ti* < pie. **h₁oi-s-eh₂-ti*)¹³. W hydronimach *Ina* i *Jana* oba stopnie tego rdzenia można – moim zdaniem – wydzielić, zaś w n.rz. *Świna* z dodatkowym przymiotnikiem **h₁su-* ‘dobry’. Zatem mamy tu złożenie z **h₁su-* ‘dobry, dobra’ i **h₁éj-* ‘iść, poruszać się’ z rozszerzeniem sufiksalnym *-*n-*. Całość mogła oznaczać *‘dobre przejście’ na morze.

Rzeka *Świna* mogła też w przeszłości być uznawana za kontynuację biegu rzeki *Iny*, a nie Odry i tu koło Świnoujścia właśnie mylnie lokowano w przeszłości jej ujście do Bałtyku. Dzisiaj *Inę* uznaje się oficjalnie za prawy dopływ Odry. W tym znaczeniu byłaby to *‘dobra *Ina*’, tzn. ta *Ina*, która wśród wielu wysp i wysepek (sprzed przeprowadzonej w XIX w. regulacji dolnego biegu Odry) wiodła na otwarte morze.

Trudno jednak znaleźć wśród dawnych nazw rzek analogie do takiej dwuczłonowej nazwy rzeki. W polszczyźnie współczesnej występują często hydronimy typu *Dobra, Dobra Woda, Dobrowoda, Dobrowódka*¹⁴ itp., zaś na gruncie niemieckim znajdujemy nazwy rzek *die Gutach (rivus... Wüta 1111, Wildengutach XVI w.*¹⁵) i n.rz. *Gutenbach (Gudinbach 1220)*, którą autor tłumaczy jako ‘guten, friedlichen Bach’ Greule 198–199.

Wskazane w tym krótkim artykule paralele między nazwami rzek *Świna, Ina* i *Jana* mogą świadczyć o wspólnym praindoeuropejskim źródłosłowie omawianych hydronimów, które zostały adaptowane i skojarzone z różnymi słowiańskimi wyrazami. Zapewne też przedstawiona wyżej ich interpretacja nie wyczerpuje wszystkich możliwości etymologicznych.

Bardzo prawdopodobne jest także łączenie omawianych nazw rzecznych *Świna, Ina, Jana* z występującymi na Litwie i w innych krajach europejskich nazwami rzek typu: z lit. n.rz. *Issa* zawierającą suf. *-sa*¹⁶ od *įsas* a. *ýsas*

¹³ Boryś 208 zakłada starą oboczność w rdzeniu **jazda*/**jězda* : **jati*, **jadę* i **jėti*, **jědę* natomiast Smoczyński 235–236 analizując lit. *jóti, jóju* ‘jechać konno’ widzi tu „neopierwiastek” **h₁jeh₂-* < **h₁j-eh₂-* (dla ps. **jati* i lit. *jóti*), do którego dotworzono pełny stopień wokaliczny -*o-*, skutkiem czego powstał rdzeń: **h₁oi-* (> *ě-*) rozszerzony następnie sufiksem *-*s-*, stąd pol. *jechać* i *jazda/jězdić* wskazujące na wtórny stopień pełny z samogłoską -*o-* pierwiastka utworzony od stopnia zanikowego. Podobny wtórny stopień pełny na -*o-* występuje w pol. *poić* ‘dawać pić’ (< **poi-i-ti* : pie. **pih₂-* < **ph₂i-ti*). O suf. *-*s-* (*-*sh₂-* / *-*seh₂-*?) por. dalej uwagi do nazw rzecznych typu *Issa*. Sufiks *-*s-* udźwięcznia się przed *d* na *zd*, zaś po dyftongu **oi* przechodzi przed samogłoską w *x*.

¹⁴ Por. W. Szulowska, E. Wolnicz-Pawłowska: *Nazwy wód w Polsce*. Cz. I: *Układ alfabetyczny*. Warszawa 2001, s. 70–71. Wiesław Boryś (115) wywodzi ten wyraz od pie. **d^hab^h-ro-s* ‘odpowiedni, właściwy’, por. też *doba*, zob. też SP. III 285. Wokalizm krótkiego **a* w rdzeniu za J. Pokornym IEW 233–234. Niejasny związek z lit. *dabař* ‘teraz, obecnie, współcześnie’ Smoczyński 89.

¹⁵ Ten ostatni zapis jest złożeniem z *gut* ‘dobry’ (redaktorzy EWD I 619 widzą tu pie. rdzeń **g^had^h-* ‘łączyć, pasować’ (por. pol. *godny* i **goditi* ‘być odpowiednim, dobrym’ SP. VIII 13–16) i *-acha* ‘rzeka, woda’, por. łac. *aqua* < pie. **h₂ek^h-eh₂*.

¹⁶ Por. В.Н. Топоров и О.Н. Трубачев: *Лингвистический анализ гидронимов Верхнего Поднепровья*. Moskwa 1962, s. 156.

‘krótki’ i zapewne *‘prędkie’ (< pie. **h₁e₂ish₂-*/**h₁ish₂-* ‘pędzić, ponaglać’ Smoczyński 225), n.rz. *Is-upis* ‘krótka rzeka’¹⁷. W tych wypadkach wygłosowe **-sh₂-* wskazanego wyżej rdzenia **h₁e₂ish₂-* potraktować należy chyba jako rozszerzenie sufiksalne pie. pierwiastka **h₁e₂i-*/**h₁i-* ‘iść, jechać’ może w znaczeniu intensivum, jak w pol. *jechać* : *iść*, zob. przyp. 13. Wymaga to jednak dalszych studiów porównawczych z terenu całej Europy, por. np. w n.rz. **Isonta*¹⁸ < **is-ont-* ‘pędząca’ < pie. **h₁e₂ish₂-* ‘pędzić’ Greule 247, *die Isar* (dp. Dunaju) *super Isara* 755 < pie. **h₁ish₂-ró-s* Greule 244–245 itp.

Powinien chyba powstać jakiś europejski projekt, który objąłby zasięgiem badań hydronimicznych cały nasz kontynent na wzór gigantycznej pracy, jaką wykonał dla nazw z terenów polskich i germańskich Jürgen Udolph, por. przyp. 11.

Skróty literatury

- Babik – Z. Babik: *Najstarsza warstwa nazewnictwa na ziemiach polskich w granicach wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyzny*. Kraków 2001.
- EWD – *Etymologisches Wörterbuch des Deutschen*. Bd. I–III. Berlin 1989.
- Greule – A. Greule: *Deutsches Gewässernamenbuch*. Walter de Gruyter GmbH. Berlin–Boston 2014.
- HE III – J. Rieger: *Gewässernamen im Flußgebiet des Wisłok (Nazwy wodne dorzecza Wisłoka)*. Hydronymia Europaea 3. Stuttgart 1988.
- HE IV – J. Duma: *Zuflüsse zur unteren Oder und Ostsee bis zur Persante (Nazwy dopływów dolnej Odry oraz Baltyku po ujście Parsęty)*. Hydronymia Europaea 4. Stuttgart 1988.
- HE VI – H. Mól: *Gewässernamen im Flussgebiet des Wieprz*. Hydronymia Europaea 6. Stuttgart 1990.
- HE XIX – M. Biolik: *Gewässernamen im Flussgebiet der Narew von der Quelle bis zur Einmündung der Biebrza*. Teil I: *Die fließenden Gewässer (Nazwy wodne dorzecza Narwi od źródeł do ujścia Biebrzy*. Cz. I: *Nazwy wód płynących)*. Hydronymia Europaea 19. Stuttgart 2005.
- NMP III – *Nazwy miejscowe Polski. Historia. Pochodzenie. Zmiany*. T. III. Red. K. Rymut. Kraków 1999.
- Pokorny IEW – J. Pokorny: *Indogermanisches etymologisches Wörterbuch*. Bd. I–II. Bern 1949–1969.
- Rudnicki – M. Rudnicki: *Prasłowiańszczyzna-Lechia-Polska*. T. I–II. Poznań 1959–1961.
- Schmid 1983 – W.P. Schmid: *Der Begriff „Alteuropa“ und die Gewässernamen in Polen*. „Onomastica” XXVII, s. 55–69.
- SP. – *Słownik prasłowiański*. T. I i n. Wrocław 1974.
- Udolph – J. Udolph: *Die Stellung der Gewässernamen Polens innerhalb der alteuropäischen Hydronymie*. Heidelberg 1990.

¹⁷ A. Vanagas: *Lietuvos TSR hidronimų daryba*. Wilno 1970, s. 248 z wtórnym infiksem nosowym w pierwiastku.

¹⁸ O mieszkańcach: *Ambisontes* 788 r.

Inne skróty

ahd.	– staro-wysoko-niemiecki
ap.	– apelatyw
C	– consonant
dp.	– dopływ
fem.	– femininum
G.sg.	– genetivus singularis
gr.	– grecki
gw.	– gwarowe
lit.	– litewski
łac.	– łaciński
łot.	– łotewski
n.agt.	– nomen agentis
n.os.	– nazwa osobowa
n.rz.	– nazwa rzeki
niem.	– niemiecki
pie.	– praindoeuropejski
pol.	– polski
scs.	– staro-cerkiewno-słowiański
SP	– stopień pełny wokalizmu
ps.	– praslaviański
SZ	– stopień zanikowy wokalizmu
V	– samogłoska

Summary

In article I suggest new interpretation of name of river *Świna* as old folding of words pie. **h₁su-* ‘good’ and **h₁eǵ-* ‘go, move’ with expansion of suffix **-n-*. Integrity meant: ‘good passage’ on the sea or ‘good *Ina*’. If the extension element *h₁eǵ-/ *h₁i-* ‘go’ considered derivative **h₁eǵ-sh₂- / *h₁i-sh₂-* ‘rush’ is analogous to the group hydronyms can add the names of rivers *Issa, Isar, *Isonta* and others.

